Egyenes kard - Rákóczi László kardja

Ötvösgyűjtemény

Leltári szám:	E 60.17.1-3
Alkotó:	Gönczy, István
Készítés ideje:	1660 KÖRÜL
Készítés helye:	Kassa
Jelzés:	a hüvely hátoldalán az alsó borítólemezen. Két ötvösjegy: Anjou-liliom és monogramos mesterjegy. ld. Kőszeghy 815, 816) (e műve nincs említve)
Anyag:	acél; arany; ezüst; fa
Technika:	aranyozott; domborított; poncolt; vésett díszítés
Méretek:	hosszúság: 91 cm hosszúság: 96 cm szélesség: 4,8 cm

A kard pengéjének belső oldalán – eredeti, ép állapotában – a Várad ostrománál elesett hős, Rákóczi László (1633/1636–1664) Sáros vármegyei főispán jelmondata volt olvasható: PRO FIDE ET PATRIA. Ez alatt a Rákóczi család címere, Rákóczi László monogramja s titulusainak kezdőbetűi, továbbá egy hasonló megmunkálású, ugyancsak fémberakással kialakított jelmondat volt látható: DOMINE DIRIGE VIAS MEAS (Irányítsd lépteimet, uram). Alatta kardot tartó, kiterjesztett szárnyú sas EO VICTORIA felirattal.

A penge másik oldalán PARIS TROIAN felirat alatt egyenes kardot tartó, lábaival két dombon álló antik alak alatta MVTIVS SCHAEVO felirat alatt a legendás római hérosz, Mucius Scaevola sisakos, pajzsos alakja, ez alatt pedig a FIDE SED CVI VIDE felirat volt látható.

Rákóczi László kardja azoknak a történeti ereklyéknek a sorát gazdagítja, amelyek Esterházy Pál életében jutottak az Esterházy-kincstárba. A kard Fraknóra kerülésének módja és időpontja nem ismert. Elképzelhető, hogy Rákóczi Erzsébet (1655–1707) – Rákóczi László leánya – ajándékozta a kardot Esterházy Pálnak az ajándékozás alkalma pedig a herceg leánya, Esterházy Terézia és ifj. Erdődy György (1676–1759) – Rákóczi Erzsébet férjének unokaöccse – 1703. február 12-én tartott esküvője lehetet, amelyen Rákóczi Erzsébet is részt vett.

Rákóczi László hasonló feliratokkal ellátott szablyája szerepelt az 1896-os millenniumi kiállításon (ld. itt), majd az Iparművészeti Múzeum 1931-ben megrendezett *Erdély régi művészeti emlékei* című kiállításán, Andrássy Géza tulajdonaként (Nr. 407.).

Irodalom

- Bubryák Orsolya: Egy 17. századi nemesasszony inventáriumai: adatok Rákóczi Erzsébet tárházához. *Művészettörténeti Értesítő*, 54. (2005). 2005. - 41-72.; 65. jegyzet
- Szilágyi András: *Az Esterházy-kincstár*. Helikon Kiadó, Budapest, 1994. - p. 122.
- Lugosi József, Temesvári Ferenc: *Kardok*. Zrínyi Katonai Kiadó, 1988. - 74-75
- Kalmár János: *Régi magyar fegyverek*. Budapest, 1971. - 105
- Szerk.: Pulszky Károly, Radisics Jenő: *A magyar történeti ötvösmű-kiállítás lajstroma*. Franklin Társulat, Budapest, 1884. - IV. terem, p. 92., Nr. 22.

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum